

Raymond McCartney és diputat del Sinn Féin a l'Assemblea d'Irlanda del Nord i un dels negociadors principals d'aquest partit en l'Acord de Pau del 1998. Fa 25 anys, però, era a la presó de Long Kesh, a Irlanda del Nord, amb els presos de l'IRA que van organitzar una vaga de fam que va tenir una repercussió mundial.

El març del 1981 el conflicte a Irlanda del Nord va tenir un punt d'inflexió i va internacionalitzar-se encara més amb la vaga de fam de diversos presos de l'IRA —amb l'elecció com a diputat del seu líder, Bobby Sands, i amb la seva posterior mort el 5 de maig— i de nou presos més al cap d'unes setmanes. Raymond McCartney (Derry, 1954) va viure molt de prop aquests fets. Va participar en la vaga de fam de l'any anterior, i va ser un dels comandants de l'IRA a la presó de Long Kesh.

—Vostè va estar 53 dies en vaga de fam el 1980. Què en recorda?

—Foren dies de molta angoixa per a la família. Veia com cada dia estava més dèbil, però ens manteníem esperançats que la vaga funcionaria per reclamar l'atenció i que potser hi hauria una solució a les nostres demandes. De fet, hi va haver un principi d'acord, però a l'hora de la veritat els compromisos del Govern britànic no corresponien gens amb el que demanàvem i això va significar una gran decepció. I d'aquí va venir la segona vaga de fam el 1981, en què van morir deu persones.

—Aquella decisió de tornar a la vaga de fam no era gaire ben vista fora de la presó, especialment en el moviment republicà i l'IRA.

—Sí, durant dos anys els presos vam estar empenyent per fer la vaga de fam, però des de fora s'hi oposaven, deien que la gent moriria i no serviria de res. Però alhora el Govern britànic continuava ignorant totes les nostres demandes, i també les peticions que es feien des de fora de l'IRA i fins i tot de fora del moviment republicà. Ens vam adonar que el Govern britànic estava molt decidit a no cedir i vam veure que l'única sortida per aconseguir el que volíem era la vaga de fam.

—Al mig de la vaga de fam van presentar el líder dels vaguistes,

“Els unionistes estan arribant a la idea que la gent d'Irlanda vol una illa unida”

Bobby Sands, a les eleccions, i va obtenir un resultat espectacular. Vostè creia que amb aquest resultat el final del conflicte era a tocar?

—Vam pensar que potser la vaga de fam estaria resolta. Pensa que deien que els republicans no teníem suport ni cap mandat electoral, però la gent va votar massivament a Bobby Sands. Malauradament, el Govern britànic ho va ignorar. Jo crec que el més impor-

tant de tot allò és que per primera vegada els republicans vam veure en l'eleccions una prioritat. Va ser aquesta època que la gent va decidir que hi havia una alternativa: una lluita forta en el terreny polític i electoral amb una estratègia que conduís a una Irlanda unida. I això és el que vam fer. Possiblement sota la direcció de Gerry Adams ja hi havia una tendència a anar cap a aquest camí, però la vaga de fam va ser un catalitzador, va accelerar aquest procés, ja que es va veure molt clar l'impacte entre la població. A Bobby Sands el van votar vora 100.000 persones, cosa que no s'havia vist mai a Irlanda.

—Així doncs, el resultat va ser més el moviment que va generar que pas l'assoliment de peticions concretes, ja que de les cinc demandes que exigien els presos no els en van donar cap immediatament.

—És cert: Però la vaga va tenir gran impacte perquè va deixar de col·locar el Govern britànic, que no estava preparat per a la mort d'aquestes persones. I el que va passar és que internacionalment es va veure que la política de criminalització del Govern britànic no tenia sentit. I no crec que cap part del conflicte cregués que els deu presoners que van morir en la va-

ga de fam fossin criminals, crec que la gent va pensar que el que passava a Irlanda era un conflicte polític. Així doncs, quan la vaga de fam es va acabar, d'una banda vam aconseguir provar que érem presoners polítics, vam guanyar la batalla política, i el que va quedar pendent va ser la batalla interna. I de fet en els següents anys vam aconseguir les cinc demandes, entre les quals hi havia dur la nostra roba, no fer la feina de la presó i organitzar-nos nosaltres mateixos, de manera que Long Kesh va esdevenir una presó política. I en aquest sentit, crec que el més important quan es va signar l'Acord de Pau el 1998 fou que els presos érem part del paquet, per tant, era l'acceptació que érem presos polítics. El 1981 Margareth Thatcher volia imposar una política particular, volia trencar el combat republicà i va pensar que ho podria fer trencant els presos polítics, i és a causa d'això que el moviment republicà avui és més fort que mai i Thatcher ja no hi és.

—**Quan mira enrere, com se sent?**

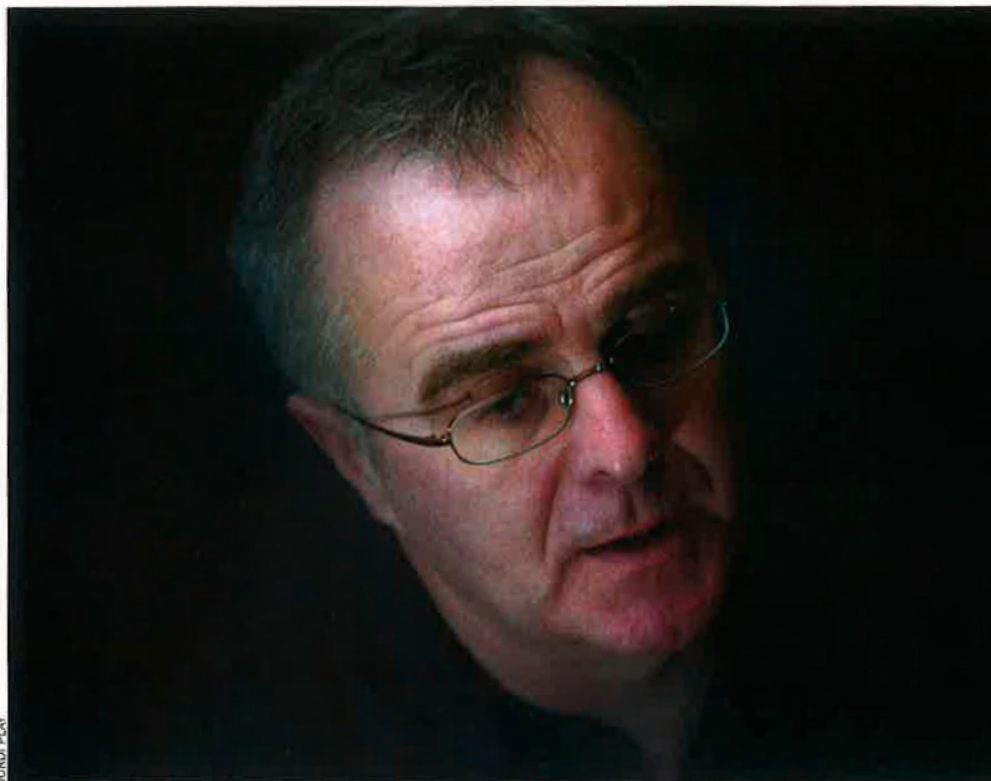
—Quan miro enrere al que jo vaig viure personalment veig moltes lliçons que vaig aprendre de tots aquests dies. Quan als disset anys vaig prendre la decisió d'implicar-me en política i d'entrar a l'IRA, creia que era el que havia de fer, era la resposta a una situació particular. A mesura que va anar passant el temps vaig començar a entendre les complexitats de la lluita política. Però ahir com avui continuo ficat en el mateix combat, que és dur la llibertat al meu país. Hi ha moltes coses que potser hagués canviat, però no pot ser, perquè la vida passa; potser ens mirem algunes coses de les que van passar amb recança, i hi pot haver coses que si s'haguessin fet d'una altra manera s'haguessin resolt abans, però res d'això no es pot canviar. En general estic content amb la situació en què ens trobem.

—**Creu que veurà la reunificació d'Irlanda?**

—Sí, absolutament.

—**Quan?**

—No puc posar una data, però la tendència al món i arreu d'Europa és eliminar les barreres i no posar impediments innecessaris en les vides de les persones. I hi ha una idea creixent a l'illa d'Irlanda que és una nació

Raymon McCartney va fer recentment diversos actes per Catalunya convidat per la Fundació l'Alternativa, vinculada a EUJA.

massa petita per sostenir dos sistemes separats. I crec que la gent que és unionista arriba a la idea que la gent d'Irlanda vol una illa unida, i és cosa nostra, entre d'altres, d'assegurar que ells tindran un lloc en aquesta Irlanda, un lloc millor del que ha estat per als republicans i nacionalistes l'estat del nord.

—**Com veu el procés de pau a Irlanda del Nord?, creu que l'Assemblea [suspesa des del 2002] es reprendrà abans d'aquesta Setmana Santa?**

—És difícil posar una data, però crec que el Govern irlandès i especialment el britànic han de dir al DUP [el partit majoritari d'Irlanda del Nord, unionista radical] que ja no hi ha excuses per mantenir la suspensió a l'Assemblea, després del gest que va fer l'IRA l'any passat [de desarmament i anunci de fi de la guerra]. A més, el desembre del 2004 el DUP ja es va comprometre a deixar de vetar la implantació de l'Acord de Pau a canvi d'un seguit de condicions, que s'han complert, per tant, és hora que es posi en pràctica. Suposo que veiem gent oposada al canvi lluitant en la darrera batalla, i crec que és una batalla que perdran

perquè la gent vol que les institucions funcionin i s'implanti l'Acord de Pau.

—**Creu que és possible la fotografia de Gerry Adams i Ian Paisley donant-se la mà?**

—Quan l'Assemblea funcionava sota el lideratge de l'unionista David Trimble, no hi va haver cap encaixada de mans pública. Així doncs, és una imatge més aviat simbòlica. Ara bé, crec que el que Paisley ha de fer és adonar-se que en pocs mesos hi haurà alguna forma de retorn de poder a les institucions del Nord, i que haurà de signar l'Acord de Pau, i això significa un executiu compartit, i institucions amb competència per a tot Irlanda.

—**I creu que Tony Blair té clar que ha d'empènyer els unionistes radicals?**

—És important tenir clar que Blair com a primer ministre ha posat la qüestió d'Irlanda damunt la taula, hi ha invertit molt de temps i ara en vol treure uns beneficis. I molta gent creu que vol resoldre el problema irlandès com la darrera gran cosa a fer abans d'abandonar el càrrec, per ser recordat per això.

Oriol Cortacans